

La contundència de Mitterrand

De fa molts mesos, l'esquerra sembla condemnada a perdre les pròximes eleccions del dia 14 de març. Malgrat això, darrerament, les distàncies semblen disminuir. Alhora, comencen a sorgir nombroses interpretacions sobre la «cohabitació» que suposaria un govern conservador amb Mitterrand com a president de la república.-

Ernest Udina

• si la dreta no guanya les eleccions que perdrà l'esquerra?: aquesta afortunada frase del setmanari francès *L'Evenement du Jeudi* ha fet fortuna a França i arreu. De fa tres anys, l'esquerra és condemnada a França a perdre les eleccions. Per un motiu essencial: el seu viratge econòmic. Després d'una política econòmica de foment del consum interior, com si aquest fos la clau per resoldre una crisi que el socialisme francès atribuïa a la dreta per la seva implícita perversitat, Mitterrand es veié obligat a acomiadar Mauroy, artífex, però, del primer viratge, i la França socialista entrà en la via de la restricció, del pràctic control estatal dels sous, amb un deute exterior que mai en la V República no havia arribat tan amunt. «L'experiència socialista ha estat un fracàs», deia no solament la dreta, sinó, en paraules quasi tan fortes, el mateix Rocard, implacable perseguidor de l'arcaisme del seu partit.

A la fi d'any, els sondeigs no eren menys implacables. La dreta anava cap a una clara majoria absoluta de 310 diputats dels 555 elegibles, amb una separació de més del 10 per cent sobre l'esquerra. Al febrer, però, el canvi de les previsions de vot és substancial. La dreta, coalició de la gaullista RPR (Agrupació per a la República) i el centre-dreta liberal UDF (Unió dels Demòcrates Francesos), més les desenes de franc tiradors partidaris de Raymond Barre, ja només obtindria de sis a vuit punts percentuals d'avantatge sobre l'esquerra. Sempre sense comptar, en aquests càlculs, el només 5 o 6 per cent que es

A l'esquerra, Raymond Barre, «cap quadrat en un cos rodó». Baix, *Le Pen*, «el fenomen de la por», el paper del qual sembla descartat en aquestes eleccions.

dóna al neofeixisme de Le Pen —lluny del 10 per cent que obtingué en les eleccions europees— i comptant per fet el 9 per cent que es dona al Partit Comunista en el camp de l'esquerra.

L'evolució, doncs, de les perspectives electorals franceses ja fan profetitzar alguns que potser es tornarà a un govern socialista, si bé minoritari i, per definició, inestable. Els escenaris postelectorals són, però, posteriors. De moment, cal veure com s'explica aquesta evolució de l'esquerra, donada com a segura perdedora fa només uns mesos. N'hi ha moltes causes. Dues, però, dominen: d'una banda, la contundència amb què Mitterrand s'ha posat al front de la campanya, assegurant obertament que no solament seguirà com a president si guanya l'actual oposició, sinó que serà «la garantia de l'essencial» i, per tant, el conductor de la política exte-

rior. Per mostrar la seva determinació, no ha tingut cap inconvenient a actuar en el més pur estil gaullista, castigant Gaddafi al Txad.

Això no obstant, l'altra causa de les millors perspectives socialistes rau en l'habilitat amb la qual el PSF sap rendibilitzar els indubtables èxits —reconeguts per la premsa internacional— en la seva política econòmica. Amb una taca ben gran, però: en els quatre anys de legislatura socialista l'atur ha augmentat en un 34 per cent, de 1.731.000 a 2.322.000, tot i que la tendència s'ha invertit en 1985. En els cinc anys de govern socialista la inflació s'ha reduït del 14 al 5 per cent, la xifra més baixa des de 1968. Els 25 mil milions de francs de dèficit comercial exterior, xifra considerable i que mostra quant de camí té encara França en la reconversió de les seves empreses per fer-les competitives a l'exterior, es compensen en part amb la dinamització o

minireprivatització donada a les empreses públiques, i els tres anys de nova política econòmica socialista donen per a 1986, segons la revista econòmica *L'Expansion*, unes previsions del 2,2 per cent de creixement, una inflació al voltant del 3 per cent i un excedent de 45.000 milions de francs en la balança de pagaments. A més, el 70 per cent dels empresaris han reconegut la millora de les seves empreses i 2.000 patrons no han tingut inconvenient a elegir el ministre de Finances, Pierre Beregovoy, com el millor economista de 1985.

«iVictòria econòmica en la vetlla d'una derrota electoral?», s'ha preguntat el prestigiós diari *The Financial Times*. El fet és que la política econòmica del socialisme francès al poder ha estat ben lluny de la «ruptura amb el capitalisme» idealistament proclamada en el triomf de 1980, per ajustar-se al realisme. I a més, les reformes civils i socials del govern socialista —que la dreta ja ha dit que no tocarà quan guanyi— són un altre bon actiu. Aquestes conquestes socialistes pesaran més a l'hora del vot que no pas els innocents cartells del PSF proclamant «Socors, que torna la dreta», o «Digues-me, bonica dreta, tper què téns uns dents tan grans?». És, en

definitiva, el dramatisme a què estan tan acostumats els partits polítics francesos, de la banda que siguin.

A la dreta, mentre Barre juga sobretot el joc de les presidencials del 87, Chirac i Giscard no perdonen la «destrossa» de treball i fiscal que el socialisme ha dut a França. Per tant, absoluta flexibilització dels llocs de treball, desnacionalitzacions a dojo, privatització dels canals de televisió i foment de les exempcions fiscals, tot plegat, però, «a la francesa», sense portar-ho als extrems de la Thatcher ni de Reagan. És un programa que, a part de les seves promeses liberalitzadores, té la virtut del suport en la crítica constant a les fallides socialistes. Com sol passar, però, en tantes eleccions, la imatge dels candidats, i en el cas francès, encara més, la mala imatge que han anat acumulant els socialistes, malgrat les seves realitzacions, pesaran més en el vot que en el contingut programàtic.

Difícilment l'esquerra socialista aconseguirà, ni amb el PCF, la victòria. En la franja electoral del 20 per cent de vot no decidit, que a terme decideix a França, les promeses de liberalització RPR-UDF pesaran molt. No és fàcil que es produeixi enllà dels Pirineus la sorpresa que esclatà ençà

de la Península, amb la victòria de Soares, decidida per cent cinquanta mil vots gràcies al vot en pes, sense l'esperada abstenció, del vot comunista. És improbable, encara que no descartable, que ningú perdi ni guany, fet que duria França cap a un govern socialista minoritari. En tot cas, el més probable és —ara sí, com a Portugal— que una majoria de dreta hagi de «cohabitar» amb un president socialista. Cohabitació que sens dubte portarà aviat, com ha dit el setmanari satíric *Le Canard Enchaîné*, a la «coagitatció». Més fàcil, però, serà per a Mitterrand cohabitar si la dreta no obté la gran majoria que abans es preveia. Després de la victòria difícil, aquest és el seu principal objectiu: reduir distàncies.

Els escenaris possibles de la cohabitació pregonen que la Cinquena República Francesa pot passar aviat a ser la Sisena, ara que per primera vegada durant aquesta cinquena inaugurada el 1957 tindran lloc unes eleccions d'un sol dia i una sola volta, el 16 de març, pel nou sistema proporcional. Fa dos anys que França és immersa en el debat sobre la «cohabitació», que ha fatigat tant l'elector, fins al punt que repetides enquestes mostren la constant puja de desconfiança dels ciutadans envers la classe política, embrancada en dramatitzades querelles de qualsevol fet o opció. Potser per això —i aquí sí que la querella no és mínima de cara al futur institucional francès— un home sense partit, «cap quadrat en un cos rodó» com diuen els seus amics, és vist com la gran promesa de futur: Raymond Barre.

La posició del catedràtic d'economia és la més fàcilment comprensible: no a la «cohabitació». És, al seu judici, insuportable democràticament que un president elegit per sufragi universal sigui d'un partit contraposat als qui tenen la majoria parlamentària. Si guanya la dreta, per tant, Mitterrand ha de dimitir. Chirac, el cap gaullista, no pot defensar la mateixa teoria: seria com negar la constitució elaborada amb aquesta contradicció per De Gaulle, que volia afavorir sobretot el «presidencialisme» que fustigà Mitterrand l'any 57, però al qual ara s'apunta com el més fervent gaullista. El sí a la cohabitació de Chirac és, però, de lluita: el president s'haurà de sotmetre al que decideixi el Parlament o dimitir, anar-se'n. En canvi, Giscard manté la posició d'una cohabitació dialogant, a través d'un pacte de delimitació de responsabilitats entre president i cap del govern. Ambdós,

però, Chirac i Giscard, propugnarien la celebració d'un referèndum per reduir el mandat presidencial a cinc anys si la cohabitació, com és ben probable, esdevingués coagitació. Referèndum que, d'altra banda, era una de les mesures reformistes promeses per Mitterrand i que no ha arribat a realitzar.

La posició de l'actual president, fort en el seu mandat fins a finals de maig del 87, és que constitucionalment se li reconeix el màxim poder i que serà, per tant, ell, i no els partits guanyadors, qui nomeni un primer ministre. Sens dubte, aquesta posició mitterrandista va orientada a la creació d'un centre-esquerra, que normalitzi més enllà del crispat bipartidisme la vida política francesa. Per assolir això, que ja s'ha qualificat com a democràcia corrent, Mitterrand ha de comptar amb més del 30 per cent de vots per al PSF, cosa que sembla probable, i amb un PCF ben reduït, potser el 7 per cent, com diuen alguns sondeigs. Així, l'home que fou denigrat per la dreta a causa de la seva aliança governamental durant dos anys amb el PCF hauria aconseguit el «miracle» de fer passar els comunistes del 21 per cent de vots el 1980 al 7 o 8

«Faré baixar els comunistes al 10 per cent».

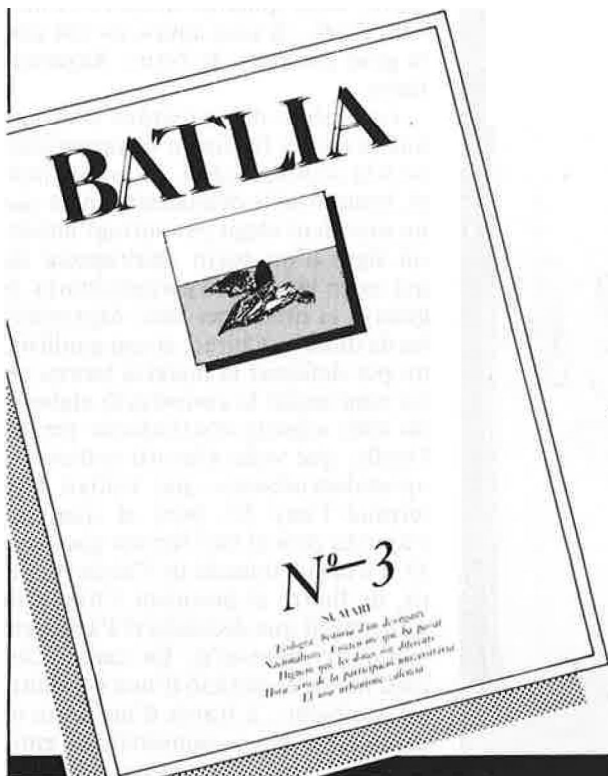
per cent cinc anys més tard. I això fa recordar una bona anècdota. Quan el 1980 el secretari d'estat dels EUA reprotxava a Mitterrand l'aliança amb

els comunistes, aquest li respongué: «els faré baixar al deu per cent; si governen amb mi, perquè serà el PSF qui capitalitzarà l'acció de govern, i si no volen governar, també, perquè s'aïllaran en un gueto fora de l'esquerra dominant». Haurà tingut raó aquest monstre de la política, victoriós i derrotat sovint, del qual Chirac digué fa deu anys, quan perdé unes legislatives: «No condemneu mai Mitterrand, perquè sempre ressurgeix».

Que pugui Mitterrand dur de nou a la victòria els socialistes sembla avui per avui tasca impossible. Serà difícil que la dreta probablement guanyadora s'atreveixi a destrossar les reformes socials i civils realitzades pel PSF, tot i que França entrarà certament en una nova època de neoliberalisme matisat. Més, però, que l'aplicació dels respectius programes, el que es juga en el futur amb aquestes eleccions és la reforma institucional que haurà de seguir, si no és que surt la sorpresa que la «cohabitació» és possible.

Almenys, a l'aguait de la complicació que espera a l'hexàgon, ja abans de les eleccions es pot donar quasi per aclarit que el fenomen de la por, Le Pen, que irrompé en les eleccions europees del 84, està descartat. •

BATLIA AL TEU QUIOSC

- ECOLOGIA VALENCIANA: HISTÒRIA D'UN DESENGANY
- LA DARRERA HISTÒRIA DEL NACIONALISME
- NEOFEMINISME: DIGUEM QUE LES DONES SÓN DIFERENTS
- ELS PERIODISTES NO ESTAN CONTENTS AMB ELS POLÍTICS
- EL NOU URBANISME VALENCIÀ
- UN BON MOMENT PER A CONÈIXER LA REALITAT SANITÀRIA

ELS EXTRAORDINARIS I ELS QUATRE NÚMEROS DE L'ANY: NOMÉS PER 600 PESSETES. APROFITEU L OCASIO I SUBSCRIVIU-VOS-HI

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ «BATLIA».

Cognoms i nom _____

Població _____ Carrer _____ n.º _____

Desitja subscriure a la revista «BATLIA» per un any a partir de la data _____ per un import 600 pessetes que farà efectiu mitjançant _____ domiciliació bancària o _____ xec nominatiu.

Aquest butlletí s'haurà d'enviar al SERVEI DE PUBLICACIONS.

Corona, 36 - 46003 VALÈNCIA. Telèfon 331 25 61 i 62